

Et gravmonument

Det vides ikke, hvornår de første beboere er kommet til Fløng, men i bronzealderen, for ca. 3500 år siden, blev der bygget en gravhøj på Møllebakken. Højen har ikke været udgravet, men rummer måske liget af en fornem person.

Højene blev bygget af græstørv, som blev skåret i firkanter på ca. 25 X 25 cm og stablet oven på hinanden som en slags byggesten. Der skulle i alt godt 700.000 græstørv til, eller hvad der svarer til et areal på størrelse med syv fodboldbaner for at bygge nogle af de største høje. Baunehøj er omkring 23 meter i diameter og 2,5 meter høj.

Byggeriet af gravhøjen tjente udover et begravelsesformål også et socialt formål. Under byggeriet var der anledning til at udveksle viden og idéer, indgå aftaler og møde mulige ægtefæller. På den måde blev byggeriet til et centralt mødested.

Fredning af fortidsminder

Igenem 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet blev mange høje fjernet for at give plads til et mere intensivt landbrug. Flere høje blev ødelagt ved bygge- og anlægsarbejder. Her tog man de sten, der kunne være sat rundt i kanten af højen tilbage i oldtiden. De blev nu brugt til stengærder, veje og jernbaner. Bønderne tjente mange penge på at sælge stenene.

Det blev der sat en stopper for i 1937. Her fik Danmark sin første naturfredningslov, hvor alle synlige fortidsminder blev fredet og dermed beskyttet mod at blive ødelagt.

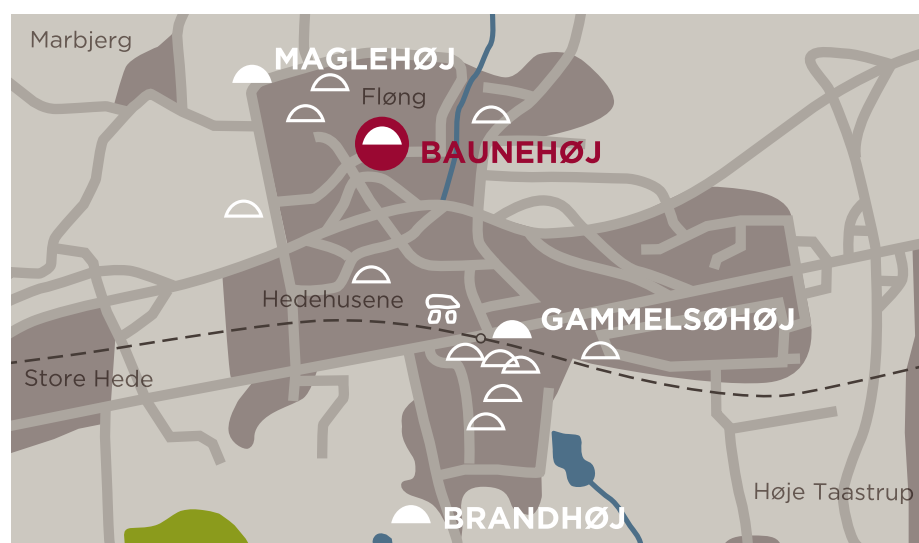
Før 1937 var det muligt at indgå frivillige aftaler om fredning af fortidsminder. Det benyttede nogle bønder sig af. Baunehøj blev således fredet allerede i 1932. Det blev vist med en fredningssten med indhugget kongekrone og bogstaverne "FM" for fredet Mindesmærke. Det er sådan en sten, som du kan se på Baunehøj i dag. Efter 1937 blev der stadig sat fredningssten op, men en systematisk opsætning ophørte.

Datidens alarmsystem

Gennem tiden har højene haft skiftende funktioner. I oldtiden var de hvilesteder for de døde og pejlepunkter for de vejfarne. I middelalderen fungerede nogle af højene som en del af et alarmsystem, de såkaldte bavneshøje. De blev brugt, når folket skulle kaldes sammen.

Dette vidner Baunehøj om, da bavn betyder brændestabel. Bavnen blev tændt, når en fjende nærmede sig. Ved at tænde bål på højen kunne ilden ses langt væk og signalere til de omkringliggende landsbyer, at der var fare på færde. Møllebakken er også Fløngs højeste punkt og har derfor været et oplagt sted for en signalpost.

Under Svenskekrigene 1657-1660 blev Fløng, ligesom andre landsbyer i området, ramt af svenskernes hærgen. Mon ikke man har gjort brug af Baunehøj her på egnen? Bavner blev benyttet så sent som i Treårskrigen 1848-50.

Gravhøjene blev ofte lagt langs veje og stier. De mest farbare steder i landskabet ses derfor som lange linjer af høje. På kortet ses, hvordan højene (▲) i Hedeland ligger, hvoraf mange kan føres tilbage til stenalderen. Desværre er mange høje (▲) og dysser (⬢) forsvundet.

Tegning: Sune Eskær

VIDSTE DU...

- at i Danmark har vi mere end 30.000 fredede fortidsminder? Man regner med, at der oprindeligt har været over 10 gange så mange.